

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2017-12-22

Diarienummer
402-16191-17

diabas@kiruna.se

Detaljplan för Gruvstadspark 2, etapp 4, Kiruna kommun

Kommunens dnr 2017-1096

Planförslaget

Kiruna kommun har upprättat ett förslag till detaljplan i syfte att möjliggöra för gruvverksamheten att utvidgas till att omfatta en stor del av Kiruna tätort. Det aktuella planområdet som omfattar etapp 4 av Gruvstadspark 2, sträcker sig från nuvarande centrum till del av Bolagsområdet och omfattar även ett område strax söder om sjön Yli-Lombolo. Förutom bostäder, berörs även offentliga anläggningar såsom gymnasieskolan Hjalmar Lundbohmsskolan och Bolagsskolan. Del av berörd bebyggelse har höga kulturhistoriska värden, t.ex. bebyggelsen inom området Björkbacken och byggnadsminnet Jerusalem.

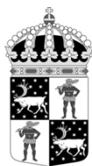
Planförslaget innebär att nuvarande markanvändning ändras till industriområde. Avsikten är att omvandlingen skall ske succesivt, via en s.k. gruvstadspark. Gruvstadsparken kommer att fungera som en buffertzoon i gränsområdet mellan staden och gruvan.

Den markanvändning som idag pågår inom planområdet kommer att kunna fortsätta trots att området planläggs som industrimark. Pågående markanvändning kan pågå tills dess att avveckling måste ske p.g.a. markdeformationernas utbredning. Det innebär att byggnader och övrig miljö, underhålls så att området fortsatt kan bibehålla sin funktion fram till dess att avveckling blir aktuell.

Planområdet berörs av ett flertal i huvudsak äldre detaljplaner. Den gällande markanvändningen är i huvudsak bostäder.

Planområdet berörs av riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material och av riksintresse för kulturmiljövård. Del av väg E10 som omfattas av riksintresse för kommunikationer går genom området och riksintresse för totalförsvaret berör en mindre del av planområdet i söder.

Planprogram har upprättats för hela Gruvstadspark 2. Länsstyrelsen har yttrat sig över detta 2015-07-23, samt om behovsbedömning 2015-06-01 avseende hela programområdet. En miljökonsekvensbeskrivning, MKB som omfattar GP2 etapp 2-4 bifogas till planhandlingarna.

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänt

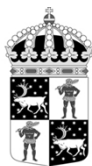
Principfrågorna i planförslaget hanteras och redovisas på samma sätt som för de tidigare etapperna av gruvstadspark 2, där Länsstyrelsen medverkat i dialogen om planernas utformning.

Länsstyrelsens synpunkter som framförts i samband med de föregående etapperna om nödvändigheten att hantera många av frågorna i ett helhetsperspektiv där detaljplanerna blir ett sätt att genomföra delar av helheten, gäller även för denna etapp. Utöver påverkan på nuvarande verksamheter t.ex. gymnasieskola och bostäder, så innebär ett genomförande av planförslaget bl.a. att värdefulla kulturmiljöer försvinner, avfall genereras, att vattenförsörjning till angränsande områden kan påverkas, och även risk för att markföroreningar sprids. Detta är frågor som behöver hanteras, men som är svåra att reglera planmässigt i en enskild detaljplan. Det krävs en helhetslösning för hela samhällsomvandlingsområdet som detaljplanerna får förhålla sig till.

Länsstyrelsen har informerats om det särskilda avvecklingsprojekt för hela Gruvstadspark 2-området som pågår, där kommunen och LKAB deltar. Även kulturmiljöfrågornas hantering omfattas av projektet. Länsstyrelsen anser att det är positivt att kommunen tillsammans med LKAB driver frågorna med ett helhetsperspektiv. När det gäller hantering av kulturbyggnader har Länsstyrelsen deltagit i arbetet med att identifiera kulturbyggnader som lämpar sig att flytta, istället för de byggnader som tidigare avtalats mellan kommunen och LKAB. Länsstyrelsen deltar även i det fortsatta arbetet med att finna lämpliga platser att flytta bebyggelsen till. Om urvalet av byggnader som flyttas till lämpliga platser i det nya Kiruna görs med stor omsorg, så ser Länsstyrelsen det som en del i att riksintresset för kulturmiljö beaktas.

Planförslaget innebär i princip att hela planområdet omvandlas till gruvindustri, vilket blir nödvändigt när markdeformationerna från gruvbrytningen medför att området inte längre kan nyttjas bl.a. för nuvarande markanvändning i enlighet med gällande detaljplaner. Pågående markanvändning kan dock fortgå utan inskränkningar fram till dess att marken behövs för industriändamål. Det är bra att denna information finns med som en upplysning på plankartan.

För förorenade områden (mark, yt- och grundvatten, byggnader, anläggningar) anges i planbeskrivningen att människor i samband med rivningar och grävningar kommer att exponeras för föroreningar. Länsstyrelsen vill göra kommunen uppmärksam på att det inte är tillåtet att utföra en åtgärd där en förorening riskerar att spridas eller människor exponeras i högre utsträckning än vad som bedöms som ringa risk utan att anmälan om efterbehandling lämnas in till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten ska därefter besluta om skyddsåtgärder bland annat för att människor inte ska exponeras för föroreningar. Det gäller även att säkerställa att miljöfarliga ämnen från exempelvis förorenade områden inte frigörs och sprids med dagvatten eller vid möjliga översvämningssituationer.

Dagvattnets hantering är en viktig och central fråga, som avses utredas vidare för att säkerställa att negativa effekter inte uppstår. I det sammanhanget behöver konsekvenserna av klimatförändringarna beaktas avseende prognosticerade framtida nederbörds mängder och förändringar av nederbördens karaktär. Utifrån dessa kan sedan funktion och kapacitet på dagvattenhantering preciseras så att det följer rekommendationer utgivna av Svenskt Vatten vad gäller funktionskrav och dimensionering för framtida förändringar av nederbörd (*Publikation P 110 Avledning av dag- drän- och spillvatten*).

Länsstyrelsen vill också uppmärksamma kommunen på den studie som gjorts av sjöarna Ala och Yli Lombolo (LTU 2005:305 CIV). Där framgår bl.a. att ”*Förändringar i klimat och hydrologi (reducerat inflöde) kan i framtiden medföra att Ala Lombolos föroreningar mobiliseras och sprids i omgivande miljö, varvid dessa kan utgöra ett potentiellt hot mot människor*”.

En redaktionell synpunkt är att det prickade området söder om Lombololen torde behöva kompletteras med egenskapsbestämmelser om upplag, i enlighet med övriga områden.

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inte några invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att beslutet att anta detaljplanen behöver prövas enligt bestämmelserna i 11 kap. 10 § plan- och bygglagen.

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsens enheter för miljöskydd och med enheten för samhällsskydd.

De som deltagit i yttrandet

Beslut till yttrandet har fattats av enhetschef Willy Sundling med planarkitekt Inger Krekula som föredragande.